

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr Fi2019/02465/S2

Malmö 10 september 2019

REMISSVAR: Promemorian Skatt på plastbärkassar

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, cirka 150 tillverkare, konsulter och entreprenörer aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sveriges årsmöte har fastställt ett antal ståndpunkter som är vägledande för ställningstaganden och åtgärder för att utveckla avfallshanteringen och kommunernas roller.

Avfall Sveriges stödjer avfallshierarkin som princip och anser också att det är viktigt att motverka nedskräpning och dumpning.

Avfall Sverige anser att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och att avfallshanteringen ska ge en god och behovsanpassad service till medborgare och verksamheter. Avfall Sverige anser att producenterna har ansvar för utformning av alla de produkter som sätts på marknaden och att avfallshierarkin ska följas.

Förorenarens betalningsansvar och principen om producentansvar är centrala aspekter som ska fullföljas.

Avfall Sverige anser att avfallsinnehavare ska följa avfallshierarkins principer på samma sätt som kommuner och producenter. Miljöbalkens definition av hushållsavfall är grunden för kommunernas ansvar och producenterna har det fulla ekonomiska ansvaret för produkter som omfattas av producentansvar. Vidare anser Avfall Sverige att kommunerna ska svara för insamlingen av avfall från hushåll som faller under lagreglerade producentansvar medan producenterna ska svara för återvinning av avfall som faller under lagreglerade producentansvar.

När det gäller återvinningsmål anser Avfall Sverige att samhällets beslutade återvinningsmål för avfallshantering är viktiga verktyg i omställningen för att nå våra övergripande mål och att återvinningsmålen ska utformas så att de mäter den faktiska återvinningen.

Avfall Sverige anser att skatter och avgifter kan användas för att styra avfallshanteringen och att kommunernas avfallsavgifter ska utgå från miljöbalken och kommunallagen. Marknadsprissättning bör gälla när kommuner och kommunala bolag agerar på marknaden. Statliga skatter och avgifter på avfall bör återföras till branschen för dess utveckling.

Avfall Sverige konstaterar att förslaget om skatt på plastbärkassar ligger i linje med Avfall Sveriges generella ståndpunkter.

2. Sammanfattning

- Avfall Sverige välkomnar förslaget om en skatt på plastbärkassar. Avfall Sverige anser att en sådan skatt är en viktig del i att ytterligare försöka minska förbrukningen av plastbärkassar i Sverige och de miljöproblem i form av nedskräpning och problematik med mikroplast i miljön som de bidrar till.
- Vidare anser Avfall Sverige att en skatt på plastbärkassar bidrar till att uppnå cirkulära kretslopp.
- Avfall Sverige anser att skatteintäkterna från en skatt på plastbärkassar bör allokeras till investeringar av olika slag i hållbar utveckling inklusive forskning angående miljömässigt hållbara alternativ till plastbärkassar.
- Avfall Sverige välkomnar att Finansdepartementet uttalar att plastbärkassar som benämns som ”biologiskt nedbrytbara” inte utgör någon lösning på nedskräpningen utan tvärtom kan öka föroreningarna.
- Avfall Sverige anser att en högre skattenivå än 30 öre per plastbärkasse bör övervägas för mycket tunna plastbärkassar.

3. Generella kommentarer

Avfall Sverige välkomnar förslaget om en skatt på plastbärkassar. Avfall Sverige anser att en sådan skatt är en viktig del i att ytterligare försöka minska förbrukningen av plastbärkassar i Sverige och de miljöproblem i form av nedskräpning och problematik med mikroplast i miljön som de bidrar till. Vidare anser Avfall Sverige att en skatt på plastbärkassar bidrar till att uppnå cirkulära kretslopp och att skatten därför ligger i linje med EU:s strategi cirkulär ekonomi.

Avfall Sverige tog redan år 2016 ställning för en sådan skatt i remissvar till Naturvårdsverkets rapport Minskad förbrukning av plastbärkassar samt separat promemoria med förslag på bemyndigande i miljöbalken m m (Dnr M2016/O1154/Ke).

Avfall Sverige tar inte ställning till förslaget till skattenivå som sådant (det vill säga tre kronor per plastbärkasse respektive 30 öre plastbärkassar med en vägg tjocklek som understiger 15 mikrometer och en volym som inte överstiger 5 liter) utan Avfall Sverige tar alltså ställning till skatten som sådan.

Avfall Sverige anser att skatteintäkterna från en skatt på plastbärkassar bör allokeras till investeringar av olika slag i hållbar utveckling inklusive forskning angående miljömässigt hållbara alternativ till plastbärkassar.

4. Specifika kommentarer

Avsnitt 3.2 Skattepliktiga varor s. 18 ff:

Avfall Sverige välkomnar att Finansdepartementet uttalar att plastbärkassar som benämns som ”biologiskt nedbrytbara” inte utgör någon lösning på nedskräpningen utan tvärtom kan öka föroreningarna.

Vidare välkomnar Avfall Sverige att Finansdepartementet föreslår att samtliga plastbärkassar som inte är avsedda för varaktigt bruk, oavsett tjocklek, avses omfattas av punktskatten. Detta mot bakgrund av vad Finansdepartementet mycket riktigt konstaterar att även plastkassar och plastpåsar med en tjocklek över 50 mikrometer eller under 15 mikrometer skräpar ned i naturen och leder till spridning av mikroplaster.

Avsnitt 3.3 Beskattning per plastbärkasse och skattesats s. 22 f:

Finansdepartementet anger att mycket tunna plastbärkassar med en vägg tjocklek som understiger 15 mikrometer och som behövs av hygienskäl eller tillhandahålls som primära förpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt får de undantas helt från de nationella minskningsmål som följer av förpackningsdirektivet. Dock anger departementet att det av miljöskäl även är angeläget att förbrukningen av dessa kassar minskar.

Om samma belopp togs ut för alla plastbärkassar skulle dock mycket tunna plastbärkassar beskattas orimligt högt i förhållande till deras plastinnehåll vid en jämförelse med tjockare plastbärkassar. Därför anser departementet att skattesatsen för dessa plastbärkassar bör sättas till ett lägre belopp av likabehandlingskäl för att bättre överensstämja med den plastmängd som sådana kassar typiskt sett innehåller. Departementet anser vidare att de mindre och tunnare påsarna huvudsakligen används för sådana ändamål som är orsaken till att de undantas från förbrukningsmålen i förpackningsdirektivet. En förutsättning för att omfattas av den lägre skattesatsen bör vara att bärkassen har en volym som inte överstiger fem liter, anger departementet vidare. Detta i syfte att motverka att plastbärkassar med ett annat användningsområde omfattas av den lägre skattesatsen. Den lägre skattesatsen bör sättas till 30 öre per plastbärkasse, anser departementet.

Avfall Sverige förstår motiveringen till den lägre skattesatsen för mycket tunna plastbärkassar. Emellertid konstaterar Avfall Sverige att mycket tunna plastbärkassar är en lika stor- om inte värre - potentiell källa till nedskräpning och mikroplast som de plastbärkassar som föreslås beskattas med tre kronor per plastbärkasse. Dessutom anser Avfall Sverige att det är tveksamt om en så låg summa som 30 öre per plastbärkasse kommer att leda till någon egentlig substitution till ur miljösynpunkt hållbara alternativ till plastbärkassar. Därför anser Avfall Sverige att en högre skattenivå än 30 öre per plastbärkasse bör övervägas för mycket tunna plastbärkassar.

Dessutom anser Avfall Sverige att styrmedel bör övervägas som premierar ur miljösynpunkt hållbara alternativ till plastbärkassar som ersättning för mycket tunna plastbärkassar. Till exempel finns det på marknaden påsar för till exempel frukt och grönt för återanvändning. Ett annat exempel är kommuner bland Avfall Sveriges medlemmar som tillhandahåller matavfallspåsar i papper i livsmedelsbutiker för inköp av frukt och grönt. Dessa påsar används sedan som matavfallspåsar i kommunens insamling av matavfall.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår cheffjurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

Med vänliga hälsningar,
Avfall Sverige

Lars Stjernkvist
Ordförande

Tony Clark
VD